

۲۰۷ ۸۷۰۰

مهندسی (معماری) فضاهاى آموزشى و تفكر خلاق

شهين وليان

انتشارات آريا دانش

مهر ۱۳۹۸

سرشناسه	:	ولیان، شهین، ۱۳۶۱-
عنوان و نام پدیدآور	:	مهندسی (معماری) فضاهای آموزشی و تفکر خلاق/ شهین ولیان
مشخصات نشر	:	تهران: آریادانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۹۴ ص.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۶۶-۴۰-۸ ریا ۲۵۰۰۰
وضعیت	:	فیا
فهرست نویسی	:	
موضوع	:	ساختمان‌های مدارس -- طرح و نقشه
موضوع	:	School buildings -- Design and plans
موضوع	:	معماری در آموزش و پرورش
موضوع	:	Architecture in education
رده بندی	:	LB۲۱
کنگره	:	
رده بندی دیویی	:	۷ / ۱۰۴
شماره کتابشناسی ملی	:	۸۸۶۷۱۳

هر گونه تکثیر کامل یا قسمتی از کتاب بدون اجازت پدید آورنده، یا ناشر خلاف قانون، شرع و اخلاق است. موارد تخلف را به دفتر مرکزی "انتشارات ریا دانش" گزارش فرمایید.

عنوان: مهندسی (معماری) فضاهای آموزشی و تفکر خلاق

مولف: شهین ولیان

صفحه آرا: مهدی رادمهر

ناشر: آریا دانش

شمارگان: ۱۰ نسخه

نوبت: اول مهر ۱۳۹۸

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶۸۶۶-۴۰-۸

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

مرکز بخش تهران، میدان انقلاب، خیابان آزادی، خیابان بهزاد، پلاک ۳۲ واحد ۱۴ تلفن ۸۸۵۶۲۲۷۳

www.ariyadaneesh.ir

حق چاپ جهت ناشر محفوظ است

فهرست مطالب

فصل اول	۱
۱-مقدمه	۲
۲-تعاریف مفاهیم و استانداردهای طراحی فضاهای آموزشی	۹
فصل دوم	۱۳
۱-معیارهای طراحی فضاهای آموزشی	۱۴
۲-فضاهای مورد نیاز ابتدایی	۲۵
۳-کاربریهای ازگار و ناسازگار با فضاهای آموزشی	۲۷
فصل سوم	۳۱
۱-مفهوم خلاقیت و تفکر خلاق	۳۲
۲-انواع تفکر خلاق	۳۳
۳-مراحل تفکر خلاق	۳۴
۴-روش های پرورش تفکر خلاق	۳۴
۵-محیط یادگیری خلاق	۳۵
فصل چهارم	۳۹
۱-تأثیر فضا و تجهیزات آموزشی در فرآیند تدریس	۴۰
۲-ویژگی های دانش آموزان خلاق	۴۶
۳-محیط های یادگیری و جهان تغییرات	۴۷
۴-محیط و قوه خلاقه ی کودک	۴۸
۵-تعامل کودک با محیط	۵۱
۶-محیط و پویایی فیزیکی- ذهنی کودک	۵۲
۷-معلم و تفکر خلاق	۵۲
فصل پنجم	۵۷
۱-محیط های خلاق	۵۸
۲-الگوی کلاس L شکل	۶۰
۳-کاربرد تکنولوژی آموزشی	۶۵
۴-سختن پایانی و راهکارهای مهندسی فضاهای آموزشی	۶۷
ضمیمه	۷۱
منابع و مأخذ	۸۲
منابع فارسی	۸۲
منابع لاتین	۸۶

فهرست جداول

- جدول ۱: رنگ پیشنهادی برای فضای آموزشی بر اساس گروههای اقلیمی، جنسیت و مقطع تحصیلی..... ۱۹
- جدول ۲: حدود منطقه آسایش در فضای آموزشی (غفاری، ۱۳۷۷)..... ۲۳

فهرست اشکال

- شکل ۱. حدود منطقه آسایش در فضاهای داخلی ساختمانهای آموزشی..... ۲۳
- شکل ۲. حدود منطقه آسایش در فضاهای آزاد آموزشی..... ۲۴
- شکل ۳. محل قرار گرفتن معلم از لحاظ تأثیر بر مستمعین..... ۴۳
- شکل ۴ / شکل ۵- استفاده از ابزار سمعی و بصری توسط معلم..... ۴۴
- شکل ۸. وضعیت نیم ح معلم رو به مستمعین..... ۴۵
- شکل ۹. بدترین وضعیت بدن معلم..... ۴۵
- شکل ۱۰. نحوه حرکت معلم جلوی کلاس..... ۴۵
- شکل ۱۱. روش گروههای کوچک..... ۴۶
- شکل ۱۲. روش بحث و گفتگو..... ۴۶
- شکل ۱۳. الگوی کلاس L شکل (لیپ من، ۲۰۱۰ و دایک ۱۹۹۴)..... ۶۰

فهرست نمودار

- نمودار ۱. نحوه ارتباط کودک با محیط..... ۵۱

پیشگفتار مؤلف

با نگاهی به فضاهای آموزشی مدارس کشورمان در می یابیم که اکثر این فضاها به ندرت فرصت هایی را برای کشف و تجربیات عملی برای فراگیران فراهم کرده اند و تعلیم و تربیت و تدریس و یادگیری عمدتاً در فضایی بسته، بی روح و کسالت بار به نام کلاس درس انجام می گیرد. باید توجه داشت که مهندسی فضاهای آموزشی و عناصر تشکیل دهنده آن نظیر رنگ، نور، صدا، شرایط حرارتی، و ... می توانند در کنار سایر عوامل آموزشی و تربیتی، اثرات مثبت و منفی قابل توجهی بر تفکر فراگیران باقی بگذارند. طراحی و ساخت مدرسه بدون توجه به عناصر فوق الذکر، کسالت و افسردگی را برای دانش آموزان به همراه داشته و از میزان یادگیری، تفکر خلاق و حضور فعال و با نشاط آنان در مدرسه خواهد کاست. تفکر و اندیشیدن خود مسئله محقق شرایطی است و تنها با گفتن فکر کنید تفکر حاصل نمی شود. بنابراین برای پرورش تفکر خلاق فراگیران باید سعی شود که مسئولیت تصمیم گیریها و عمل به دانش آموزان واگذار شود و برای تحقق چنین امر مهمی می بایست محیطی را طراحی کرد که موجب یادگیری بیشتر و مؤثرتر و عمیق تر گردد.

در راستای تحقق این مهم، در کتاب پیش رو «عنوان» مهندسی فضاهای آموزشی و تفکر خلاق» سعی شده است با عنایت به تأثیر محیط کالبدی مدارس در افزایش تفکر خلاق دانش آموزان به توصیف و تحلیل استانداردهای طراحی فضاهای آموزشی مدارس پرداخته شود. بدون شک اگر از فضاهای آموزشیمان در جهت پرورش قدرت تفکر و نیز خلاقیت فراگیران استفاده نماییم، آنان انگیزه، رغبت و تمایل بیشتری برای درس خواندن و ادامه تحصیل داشته و هرگز احساس نخواهند کرد که در «زندانه» نام مدرسه "به سر می برند.

شهین ولیان

پاییز ۱۳۹۸